

RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo

School : r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo
Afdeling(en) : havo en vwo

Plaats : Zaandam
BRIN-nummer : 02TZ
Onderzoeksnummer : 45774

Uitvoerend inspecteur(s): Dhr. W.J.H.M. Beumers
Datum schoolbezoek : 17 en 19 februari 2004
Datum vaststelling : 28 april 2004

Handtekening eerstverantwoordelijke inspecteur:

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 HET KWALITEITSPROFIEL VAN r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	21
BIJLAGE	23

1 INLEIDING

Op 17 en 19 februari 2004 bezocht de Inspectie van het Onderwijs r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar alle kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde waarderingskader.

In de u toegezonden brochures 'Veranderend toezicht' en 'Toezichtkader Voortgezet Onderwijs; inhoud en werkwijze van het inspectietoezicht conform de WOT' is dit waarderingskader alsmede de achtergronden en werkwijze van een PKO beknopt weergegeven.

Bij een PKO doet de inspectie onderzoek naar de zorg voor de kwaliteit van de school, naar de kwaliteit van het onderwijs en leren en naar de opbrengsten die de school realiseert.

Zoals in het toezichtkader is vastgelegd, gaat de inspectie zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school reeds zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld. Zo sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft hiervoor relevante documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben:

- evaluatie Méditerranée,
- het eindverslag van het WisWeb-project,
- de VVO Quick Scan,
- het Project Veilige Leefbare Scholen,
- Leerlingenenquêtes,
- Risico Inventarisatie en Evaluatie,
- evaluatie PO-VO breed,
- conclusies School Gezondheidsonderzoek,
- de jaarlijkse evaluatie SMC in Cijfers,
- concept Kwaliteitsbeleidsplan,
- evaluaties van schoolprojecten,
- beoordelingsformulier Methoden,
- evaluaties Werkweken en Studiereizen, Jaarplanning, klassen- en leerlingenbesprekingen,
- enquêtes woordrapport en leerlingen vier vwo,
- evaluatie voorlichting tweede fase, uit-stuur-procedure en resultaten havo 2002-2003 en
- de evaluatie van het 45-minutenrooster n.a.v. het inspectiebezoek van februari 2004.

Vraagstelling van het periodiek kwaliteitsonderzoek

De centrale vraag van het PKO is:

Hoe is de kwaliteit van het onderwijs op de school?

Deze vraag is in een drietal deelvragen uiteengelegd.

- 1. Hoe is de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs?***
- 2. Hoe is de kwaliteit van het onderwijs en het leren?***
- 3. Hoe is de kwaliteit van de opbrengsten?***

Deze drie deelvragen corresponderen met de domeinen voor het onderzoek van de inspectie.

Elk domein is vervolgens uiteengelegd in een aantal kwaliteitsaspecten.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van de school op deze aspecten met de daarbij behorende onderliggende indicatoren en daarmee ook de kwaliteit van de domeinen. Op deze wijze is het mogelijk om de centrale vraag te beantwoorden.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Analyse van, indien beschikbaar, zelfevaluatie documenten en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
2. Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
3. Schoolbezoek:
 - a. gesprekken met de directie
 - b. gesprekken met leraren
 - c. gesprekken met de coördinatie leerlingenzorg
 - d. gesprekken met leerlingen
 - e. gesprekken met ouders
 - f. lesbezoeken.

De inhoud van het rapport.

De beantwoording van de deelvragen door de inspectie levert een kwaliteitsprofiel van de school op. In hoofdstuk 2 wordt, na een korte beschrijving van de uitgangssituatie van de school, dat profiel in een schema op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, aanwijzingen vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

Bijlage

Bij het rapport is een bijlage gevoegd. Deze bijlage geeft de waardering per kwaliteitsaspect en op de onderliggende indicatoren.

2 HET KWALITEITSPROFIEL VAN r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo

Uitgangssituatie

Algemeen

Het St. Michaël College te Zaandam is een school voor havo en vwo. De school ressorteert onder het bevoegd gezag van de Stichting "St. Michaël", een rooms-katholiek bestuur dat geen andere scholen onder haar beheer heeft. Alle ouders maken deel uit van de stichting. Daarnaast treden zij toe tot de oudervereniging. De school heeft geen fusies meegemaakt. Er wordt bewust gekozen voor kleinschaligheid.

Het St. Michaël College wordt geleid door een vijfhoofdige schoolleiding bestaande uit een rector en vier conrectoren. De directie wordt ondersteund door vier afdelingscoördinatoren en vijf coördinatoren met specifieke inhoudelijke taken.

De samenstelling van de leerlingenpopulatie

Het St. Michaël College wordt bezocht door 978 leerlingen in een 40-60 verhouding tussen meisjes en jongens. Er is al enkele jaren sprake van een gestage groei van de school. De gemiddelde klassengrootte is 27,5 leerlingen. De school heeft 1% allochtone leerlingen.

Ruim tweederde van de leerlingen is afkomstig uit de gemeente Zaanstad (acht deelgemeenten). De overige leerlingen komen uit de omliggende gemeentes, voornamelijk uit de gemeente Wormerland (vijf deelgemeenten). De leerlingen behoren tot alle sociale milieus. Het aantal leerlingen dat extra zorg vraagt (dyslexie, ADHD en/of sociaal-emotionele problemen) neemt de laatste jaren licht toe.

Het personeel

Aan de school zijn 65 docenten verbonden (27 vrouwen en 38 mannen). De gemiddelde leeftijd ligt met 41,6 jaar ruim onder het landelijk gemiddelde van 48 jaar. De laatste jaren zijn er door groei van de school, natuurlijk verloop en vacatures die ontstonden door daling van het aantal lessen dat een docent per week geeft per jaar ongeveer 15 nieuwe, deels jonge docenten bijgekomen (invalkrachten meegerekend). De school investeert veel in de begeleiding en coaching van deze mensen. In de komende vijf jaren zal een aanzienlijk aantal docenten de school via natuurlijk verloop verlaten. Bestuur en schoolleiding anticiperen daarop door de scholing van docenten binnen een samenwerkingsverband (met de Stichting Werkring) in eigen hand te nemen. Er zijn geen vacatures en alle docenten zijn bevoegd. Het kort en langlopend ziekteverzuim tezamen ligt onder het landelijk gemiddelde. Er zijn vanuit de docenten signalen over werkdruk. Door middel van taakbeleid en lessenreductie probeert de schoolleiding de kwantitatieve werkdruk te verlagen. De signalen van werkdruk van het personeel zijn verwerkt in de taakweging, waardoor de taken zo evenredig mogelijk over het personeel zijn verdeeld. De kwaliteitsimpuls van het ministerie is volledig ingezet voor vermindering van de werkdruk.

Vijftien personeelsleden ondersteunen het onderwijs in het ict-beheer, als onderwijsassistent, conciërge, repro-medewerker of op de administratie.

De huisvesting

Het St. Michaël College is gehuisvest in een pand dat dateert uit 1966. Het gebouw vraagt veel onderhoud. In 2003 zijn er door nieuwbouw en renovatie aanpassingen gerealiseerd die bijdragen aan de onderwijskundige vernieuwingen. Zo is de afdeling natuur-, scheikunde en biologie in een nieuwe vleugel gehuisvest en kwamen er naast nieuwe theorie(vak)lokalen werkruimten voor de docenten tot stand. Er zijn nog wensen: zo is de werkruimte voor de conciërges krap en verouderd als entree/ontvangstbalie. Voor 2005 loopt er een aanvraag voor nieuwbouw ter vervanging van de semi-permanente lokalen naast de school.

De marktpositie

De marktpositie van de school is sterk te noemen. De school heeft een goede naam, vervult een regiofunctie, ligt centraal in de Zaanstreek en ondervindt als 'categoriale' havo-vwo nauwelijks concurrentie sinds het Saenredam College is gestopt met het aanbieden van havo-vwo-onderwijs.

Samenvattend kan worden gesteld dat er in de context van de school factoren aanwezig zijn, met name de gunstige opbouw van directie en personeel, de betrokkenheid van bestuur en ouders, de recente renovaties van het gebouw, de goede marktpositie en de dito leerlingpopulatie, die een sterk positieve invloed hebben op de kwaliteit van het onderwijs.

Er liggen kansen in de stabiliteit van de leerlingenaantallen, de verjonging van het personeel, de samenwerking met andere besturen rond de scholing van docenten en de voorgenomen investeringen in gebouw en inventaris. De signalen van werkdruk vragen om heroverweging van het beleid.

Kwaliteitsprofiel

De kwaliteit van r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo is beoordeeld op 8 kwaliteitsaspecten. De oordelen zijn in het onderstaande schema samengebracht.

De waarderingen worden op de volgende wijze uitgedrukt:

1. Slecht	Voor alle of vrijwel alle indicatoren geldt dat ze niet of nauwelijks bijdragen aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
2. Onvoldoende	Eén of meer normindicatoren dragen onvoldoende bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
3. Voldoende	De normindicatoren dragen in voldoende mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect. De kwaliteit van sommige indicatoren kan worden verbeterd.
4. Goed	Alle indicatoren dragen in voldoende of hoge mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
5. Geen waardering	(Alleen bij het domein 'Opbrengsten') In sommige gevallen kan de inspectie geen gefundeerd oordeel geven.

In de bijlage bij het rapport is een overzicht opgenomen van alle indicatoren met de waarderingen door de inspectie.

Kwaliteitsprofiel r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo

Domein: Zorg voor kwaliteit				
	1	2	3	4
Zorg voor kwaliteit				
1. Kwaliteitszorg			●	
2. Toetsing			●	

Domein: Onderwijs en leren				
	1	2	3	4
Onderwijs en leren				
3. Leerstofaanbod			●	
4. Tijd			●	
5. Onderwijsleerproces			●	
6. Schoolklimaat				●
7. Zorg en begeleiding				●

Domein: Opbrengsten					
	1	2	3	4	5
Opbrengsten					
8. Opbrengsten			●		

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Eerst kijkt de inspectie naar de kwaliteit van het onderwijs als geheel. Vanuit dat perspectief beoordeelt de inspectie de drie domeinen Zorg voor kwaliteit, Onderwijs en Leren en Opbrengsten in aparte subparagrafen, maar wel met oog voor de onderlinge samenhang.

De school wordt in relatie met haar omgeving beschouwd. Het gaat om het benoemen van factoren in de context die van invloed zijn op de kwaliteit van het onderwijs en op de mogelijkheden die de school heeft om gericht te werken aan verbetering van die kwaliteit.

De kwaliteit van het onderwijs op r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo

De inspectie komt tot de conclusie dat het onderwijs op r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo succesvol is: de leerlingen ontwikkelen zich goed in een levendige, zorgzame schoolcultuur.

Het kwaliteitsprofiel toont als uitgesproken sterke kanten van de school een prettig en veilig schoolklimaat, veel activiteiten naast de lessen en een zorgzame, ondersteunende leerlingenbegeleiding. Tezamen met de in het algemeen goede pedagogische sfeer in de lessen vormt dit de basis voor de voldoende leer-, ontwikkelings- en examenresultaten van de leerlingen. Op didactisch gebied voldoen de meeste lessen niet alleen aan de basisvoorwaarden: om te komen tot meer uitdagende en activerende lessen ontwikkelen diverse leraren goede initiatieven, al zijn deze zijn nog vaak persoonsafhankelijk. Met de aanpak van een kwaliteitsbeleid is een begin gemaakt.

Onder leiding van de directie zijn sinds het onderzoek van 1999-2000 door de inspectie veel beleidsdocumenten tot stand gekomen van meestal goede kwaliteit, maar met een niet altijd duidelijke samenhang. Op diverse (delen) van beleidsterreinen is een begin gemaakt met (zelf)evaluatie. Mede als gevolg daarvan zijn reeds de nodige veranderingen in het onderwijs op gang gebracht. Zo is de didactiek in de lessen onder meer verbeterd door de brede planmatige toepassing van werk- en studiewijzers. Onderwijsprojecten van goede kwaliteit dragen bij aan de motivatie van leerlingen en de bevordering van de samenhang tussen de vakken. Ook is er flink geïnvesteerd in computers en software. Dit heeft geleid tot een actiever gebruik van deze middelen door de leerlingen, met name in de verwerking van opdrachten. Het gebruik van de computer in de lessen vindt nog maar beperkt plaats. De recente renovaties van het gebouw dragen daadwerkelijk bij aan de verbetering van de onderwijsvoorwaarden. De directie is verder versterkt met de aanstelling van twee ambitieuze jonge conrectoren. De schoolleiding wordt als toegankelijk ervaren door het personeel en zij creëert op een verantwoorde manier draagvlak voor de beleidsontwikkeling van de school.

Mede gelet op de signalen van werkdruk en met als uitgangspunt een goede school doet de directie er goed aan via scherpe prioriteitsstelling keuzen te (durven) maken die meer samenhang brengen in haar beleid. Uitgangspunt voor die prioritering zijn de visie en missie van de school die recent opnieuw zijn geformuleerd. Deze worden in het zg. Michaël-concept vertaald in een beleidskader. Daarin geeft de school aan wat ze onder goed onderwijs verstaat. Dat concept kan de uitvoerenden richting geven en inspireren. Dat laatste doet het, naar de waarneming van de inspectie nog niet of niet meer en dat is jammer, want het kan alle betrokkenen een goed zicht geven op het veranderingsproces, de opbrengsten, het tijdpad en de daarvoor noodzakelijke inzet. Door die explicitering van de inzet kan 'ervaren' werkdruk worden omgezet in een goed gevoel een bijdrage te kunnen leveren aan de verdere verbetering van de kwaliteit.

De inspectie constateert ook punten van zorg. Zo zijn de resultaten van de havo gemeten over de laatste jaren net voldoende en dringt de vraag zich op naar het aannamebeleid en naar een meer specifieke didactisch aanpak in deze afdeling. Ook zal er permanente nascholing van personeel nodig blijven om de uitstroom van ervaren docenten (door natuurlijk verloop) in de komende jaren op te vangen.

De inspectie heeft geconstateerd dat er veel potentie in het team zit en veel leraren zich inspannen om in de eigen en de gemeenschappelijke onderwijssituatie verbeteringen aan te brengen.

Een gezamenlijk gedragen beleidskader voor goed onderwijs kan energie besparen bij het op gang houden van veranderingen. Nu leiden deze initiatieven nog niet altijd tot een gecontroleerde kwaliteitsverbetering over de volle breedte van het onderwijs. Het kader kan dat bevorderen.

De volgende stap voor de school kan dus zijn na te gaan of het aanbod, de didactiek en de zorg, maar ook de inspanningen die tot de huidige opbrengsten hebben geleid, in voldoende mate effectief de visie en koers uit het beleidskader realiseren. Daar zijn gerichte evaluatiebesprekingen voor nodig. De inspectie spreekt haar vertrouwen uit in de school omdat op veel fronten merkbaar het belang van de leerling wordt gediend. Niet in het minst waar leerlingen via de parascolaire activiteiten worden uitgedaagd kanten van hun persoonlijkheid te tonen en te ontwikkelen die in de lessituatie minder snel zichtbaar zijn. Dat versterkt zelfvertrouwen en bevordert zelfstandigheid en groei.

Zorg voor kwaliteit

Kwaliteitsaspect 1: Kwaliteitszorg

***Toelichting:** Scholen zijn primair zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het gegeven onderwijs. In de Wet op het voortgezet onderwijs wordt voorgeschreven dat scholen een kwaliteitszorgbeleid dienen te voeren. Dit beleid moet ook in het schoolplan beschreven zijn.*

Kwaliteitszorg betreft activiteiten die erop gericht zijn de kwaliteit van het onderwijs te bepalen, te bewaken, te borgen en te verbeteren.

Elke school zal daartoe, rekening houdend met de kenmerken van de leerlingen en met de wensen van belanghebbenden uit de omgeving van de school, dienen aan te geven wat zij onder kwalitatief goed onderwijs verstaat. Ze zal die opvattingen dienen te vertalen in doelen en zal systematisch moeten nagaan of zij die doelen ook bereikt. Op basis daarvan zal zij zich doelen voor verdere verbetering moeten stellen, die worden opgenomen in een meerjarig schoolontwikkelingstraject. Ze zal vervolgens dienen na te gaan wat de effecten van die verbeteractiviteiten zijn en zal daarover dienen te communiceren met de betrokken geledingen. Het geheel kenmerkt zich door een cyclische aanpak.

De kwaliteit van het aspect kwaliteitszorg is voldoende.

De inspectie stelt vast dat de school met het afnemen van diverse enquêtes en een veelheid van evaluaties een goed begin gemaakt heeft met het ontwikkelen van kwaliteitszorg, maar dat er nog geen sprake is van een volledig planmatige beleidscyclus.

De school heeft voldoende zicht op haar uitgangssituatie en die van haar leerlingen. Ze heeft (meetbare) doelen geformuleerd op het domein 'opbrengsten'. Daardoor is de basis gelegd voor een gemeenschappelijke aanpak van alle uitvoerenden op dat domein.

Hoewel missie en doelstelling recent ter discussie zijn gesteld, handelen personeelsleden nog niet altijd vanuit een gelijkgestemde inspiratie. De school laat zich in haar onderwijsontwikkeling leiden door haar schoolplan dat afliep in 2003. De schoolleiding stelt vast dat de meeste van de daarin gestelde doelen zijn gerealiseerd of in de steigers gezet. Die doelen waren nog tamelijk globaal geformuleerd. Het binnenkort verschijnend schoolplan voor de periode 2004-2008 is een kans om de schooldoelen meer 'smart' uit te werken in subdoelen en indicatoren waardoor de kwaliteitszorg verbonden kan worden met het onderwijskundige handelen. Dat is nu nog niet het geval. De school plant wel, maar bepaalt nog niet steeds duidelijk wie, waarvoor verantwoordelijk is. Dat maakt het minder goed mogelijk mensen (er zijn enkele 'lauwe' secties en verschillen in kwaliteit en inzet tussen docenten en mentoren) aan te spreken op de concrete resultaten van de, aan hen toevertrouwde verantwoordelijkheid. In haar concept Kwaliteitsplan stelt de school vast via welke criteria wat, wanneer geëvalueerd gaat worden.

De voorwaarden voor de verbetering van bovenstaande punten zijn aanwezig: er is over het algemeen een effectieve interne communicatie (die momenteel in kaart wordt gebracht) en het team toont bereidheid te groeien naar een professionele schoolcultuur.

De schoolleiding is voornemens de ontwikkeling van een planmatige aanpak van de kwaliteitszorg verder ter hand te nemen, onder meer via het bovengenoemde concept Kwaliteitsplan en door de keuze voor een aantal instrumenten.

Kwaliteitsaspect 2: Toetsing

***Toelichting:** Regelmatig nagaan of leerlingen de aangeboden leerstof beheersen en/of bepaalde leerdoelen bereikt hebben, is belangrijk. Bovendien kan uit de opbrengsten van het onderwijs worden afgeleid hoe een school haar functies vervult en haar doelstellingen bereikt. Derhalve gaat de inspectie na in hoeverre de school de kwaliteit van toetsinstrumenten en het juiste gebruik ervan garandeert.*

De kwaliteit van het aspect toetsing is voldoende.

Het St. Michaël College waarborgt de kwaliteit van de schoolexamens en toetsen door afspraken te maken over inhoud en afname. De normering van de schoolexamens, toetsen, testen en werkstukken wordt bepaald binnen de secties, maar is nog te weinig onderwerp van overleg en afspraak tussen de secties en binnen de school als geheel. Toch zou door dat te bevorderen de samenhang binnen de toetsing ten gunste van de leerlingen kunnen worden vergroot. Een positief voorbeeld zijn de talensecties die gezamenlijke toetsen voor grammatica afnemen. Onderwerpen van studie en overleg kunnen zijn: bezinning op de aard van de normering en analyse van de verschillen hierin tussen vakken en docenten, evaluatie van toetsresultaten op docentenniveau en afspraken over het aantal proefwerken dat ten grondslag ligt aan rapportcijfers. Normeringsafspraken voor herkansingen en (profiel)werkstukken zijn er.

De inspectie beveelt scholing op het terrein van toetsing aan.

Onderwijs en leren

Kwaliteitsaspect 3: Leerstofaanbod

***Toelichting:** Het leerstofaanbod, dat de kennis, vaardigheden en houdingen bepaalt die leerlingen door het onderwijs kunnen verwerven, dient leerlingen in staat te stellen zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt. Daarom behoort het te voldoen aan de kerndoelen en te voorzien in een breed aanbod van kennis, vaardigheden en houdingen. Bovendien dient het voldoende structuur en samenhang te vertonen en afgestemd te zijn op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect leerstofaanbod is voldoende.

Op het terrein van het leerstofaanbod kent de school een lange traditie van professionele zorgvuldigheid, waarbij de waarborgen vooral door de vaksecties worden geleverd. Door methoden te kiezen via een filter van vastgestelde normen wordt de samenhang tussen de vakken bevorderd. De inhoud van het leerstofaanbod is er op gericht, de kerndoelen en de stof voor de examens in voldoende mate aan te bieden. Maar het leerstofaanbod van het St. Michaël College gaat een stap verder en maakt via het rijke aanbod aan projecten en culturele en sportieve activiteiten een brede ontwikkeling van de leerling mogelijk. De projecten dienen mede de bevordering van de voor de leerlingen zo noodzakelijke samenhang tussen de vakken. Een goed initiatief dat echter de vraag open laat of de samenhang daarmee in voldoende breedte wordt bereikt. Om leerlingen op hun niveau te kunnen bedienen, kent de school B-uren voor extra begeleiding naar keuze. Voor de meer begaafde leerling is er een Plus-project. Toch zou er binnen het klassenverband in de les een meer gedifferentieerd aanbod voor de zwakkere en de betere leerling mogen zijn. De algemene vakoverstijgende vaardigheden maken deel uit van het programma, maar kunnen nog efficiënter over de vakken worden verkaveld. Er is een taalbeleidsplan.

Kwaliteitsaspect 4: Tijd

***Toelichting:** Een noodzakelijke voorwaarde voor leren is dat leerlingen ook de tijd hebben om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Een school behoort daarom voldoende onderwijstijd te programmeren en deze evenwichtig over de vakken te verdelen. Daarnaast dient de onderwijstijd efficiënt te worden ingezet en te worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect tijd is voldoende.

De door de school geprogrammeerde onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten: door een consciëntieus uitgevoerd en een voor alle leerlingen bereikbaar aanbod van begeleidingsuren en -activiteiten, compenseert de school voldoende de, via het zg. 45-minutenrooster uitgespaarde tijd. Het is echter de vraag of de school in het licht van haar streven naar lessen met een meer activerend en breder didactisch repertoire de keuze voor een les van 45 minuten niet zou moeten heroverwegen. Het is wenselijk in de afweging ook de effectiviteit van de B-uren te betrekken. Die is naar de waarneming van de inspectie hier en daar tamelijk leraarafankelijk, maar kan verbeteren met gezamenlijk gekozen afspraken.

De tijd die de school nodig heeft voor haar eigen organisatie, zoals het opstarten en afsluiten van het schooljaar valt binnen de marges van de inspectie. De geprogrammeerde onderwijstijd wordt door de meeste docenten voldoende efficiënt benut.

De incidentele lesuitval (bijvoorbeeld door ziekte of studie van docenten) blijft dit jaar beperkt en is voortdurend onderwerp van zorg en inventarisatie voor de schoolleiding. Ook de uitvoering van het systeem van de school om spijbelen van leerlingen te signaleren en te voorkomen heeft de aandacht van de directie. De afhandeling van bekend verzuim gebeurt op zorgvuldige wijze.

Kwaliteitsaspect 5: Onderwijsleerproces

Toelichting: *De onderwijsleersituaties dienen leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning te bieden voor het leren. Daartoe behoort er sprake te zijn van een functionele en uitdagende leeromgeving, waarbinnen gestructureerde en doelmatige onderwijsactiviteiten plaatsvinden. De leerlingen dienen zich ondersteund en uitgedaagd te voelen. Er behoort sprake te zijn van een systematische en stimulerende begeleiding van onderwijsleerprocessen en van leerlingen die actief zijn gericht op leren. Bovendien dienen leraren de vorderingen en ontwikkeling van leerlingen te volgen en het onderwijsleerproces af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect onderwijsleerproces is voldoende.

De lessen op het St. Michaël College kenmerken zich door een prettig pedagogisch klimaat.

Ten opzichte van het vorig inspectiebezoek in 1999-2000 hebben de docenten hun didactisch repertoire verbreed in de richting van meer zelfstandig en actief leren door leerlingen. In vrijwel alle vakken wordt bij de planning en de verwerking van de leerstof gebruik gemaakt van werk- of studiewijzers.

Gemiddeld zijn de lessen op de school van voldoende kwaliteit.

De docenten zijn veelal vriendelijk en tonen oprechte belangstelling voor hun leerlingen.

De leerlingen uiten zich open en direct. De meeste docenten spelen daar goed op in. Daarbij speelt het geven van feedback op het leerproces dat de leerling doorloopt nog slechts een minimale rol.

De leerlingen kunnen meer gestimuleerd worden tot nadenken over hun aanpak.

De didactiek is meestal ordelijk en gestructureerd en in toenemende mate activerend, maar te weinig gedifferentieerd tussen de havo- en de vwo-lessen. De lessen zijn niet altijd voldoende uitdagend. In de loop van een lesdag is er voldoende variatie in lessen en werkvormen voor de leerling, per les is dat vaak nog gering. Er kan meer aandacht worden besteed aan doelmatige samenwerking, waarbij de leerlingen leren van en met elkaar en gezamenlijk verantwoordelijkheid leren dragen voor het eindresultaat.

Kwaliteitsaspect 6: Schoolklimaat

Toelichting: *De school hoort voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat te zorgen. Dit dient tot uiting te komen in de positieve manier waarop personeelsleden en leerlingen met elkaar omgaan, in een aangename en motiverende omgeving voor leerlingen en leraren, in een goede betrokkenheid van ouders bij de school, in de functionele rol die de school speelt in de gemeenschap en in de zorg die er is voor veiligheid.*

De kwaliteit van het aspect schoolklimaat is goed.

Het St. Michaël College is een stimulerende en veilige school waar men op een respectvolle en ontspannen manier met elkaar omgaat. De leerlingen hebben een grote binding met de school. Ze zijn tevreden over de docenten. Ze vinden hen aardig en voelen zich door hen serieus genomen. De sfeer is goed: een school met een menselijke maat in omvang en omgang.

Onder personeelsleden is er een grote mate van collegialiteit. De lijnen zijn kort en men neemt gemakkelijk taken van elkaar over. De werkdruk vraagt om prioriteitsstelling: niet alles kan.

De school onderhoudt intensief contact met de ouders. Zo is er een gewaardeerde nieuwsbrief en de ouderkrant. Daarnaast maken alle ouders deel uit van de stichting waaronder de school ressorteert. Zowel de ouders, als het personeel en de leerlingen gaven in de gesprekken aan dat zij tevreden zijn over de schoolleiding. De directie is toegankelijk en attent. Hun functie- en taakverdeling is zeer helder en bij iedereen voldoende bekend.

De school heeft een antirook-, -drugs- en -alcoholbeleid. Ze biedt de leerlingen een breed scala aan aantrekkelijke buitenschoolse activiteiten, die voor alle leerlingen bereikbaar zijn. Ook betreft de school de leerlingen bij diverse projecten.

Het gebouw is vol en is klimatologisch niet overal even goed geconditioneerd. De leerlingenkantine kan beter op de behoeften van de leerlingen worden ingericht.

Er zijn voor docenten voldoende goed geoutilleerde werkruimten. Voor de conciërges laat dat te wensen over.

In de gesprekken kwam naar voren dat de schoolregels niet altijd even zorgvuldig worden gehanteerd door de docenten. In het kader van de verdere professionalisering van de schoolcultuur kan dit als verbeterpunt aangemerkt worden.

Kwaliteitsaspect 7: Zorg en begeleiding

***Toelichting:** De school behoort leerlingen systematisch te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs, arbeid of beroep. Daarnaast dient ze te zorgen voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Daartoe is het nodig dat de school gunstige voorwaarden kent voor de begeleiding van leerlingen, dat er duidelijke procedures zijn voor in-, door- en uitstroom en dat er functionele contacten zijn met scholen waar leerlingen vandaan komen of naartoe gaan. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften behoren tijdig te worden gesignaleerd en ook op planmatige wijze hulp te krijgen. De school behoort ouders in voldoende mate bij de begeleiding te betrekken.*

De kwaliteit van het aspect zorg en begeleiding is goed.

De organisatie en inhoud van de leerlingenzorg op het St. Michaël College zijn van een goed niveau. De taken en verantwoordelijkheden zijn weliswaar nog niet vastgelegd in een zorgplan, maar in de dagelijkse praktijk voldoende geborgd. Het is wenselijk dat zo'n plan er komt. De school zet mensen en hun kwaliteiten adequaat in.

Dat geldt voor de begeleiding die nodig is voor de interne doorstroming naar afdelingen, sectoren en profielen, maar ook voor de begeleiding van keuzeprocessen gericht op het vervolgonderwijs. De voorlichting door de decanen voldoet, maar wordt door ouders en leerlingen wat algemeen genoemd en is daardoor mogelijk voor de onzekere leerling wat minder steunend.

Uitingen van leerlingen met leer- en/of sociaal-emotionele problemen worden meestal tijdig gesignaleerd, gediagnosticeerd en zorgvuldig behandeld. De mentoren vormen de spil van de leerlingenzorg. Aan de bevordering van hun deskundigheid besteedde de school veel aandacht. Voor nieuwe mentoren dient het bijscholingsaanbod op peil te blijven. Vertrouwenspersonen spelen een belangrijke rol in de begeleiding. Externe deskundigen worden indien nodig adequaat ingezet.

Ouders worden goed bij de ontwikkelingskeuzen en de uitvoering van zorg en begeleiding betrokken.

Het zorgbeleid van het St. Michaël College is nog niet volledig cyclisch te noemen, in die zin dat er op grond van systematische evaluaties bijstellingen van het beleid plaatsvinden. Dit heeft de aandacht van de schoolleiding. Naar de waarneming van de inspectie valt desondanks geen enkele leerling die zorg nodig heeft op deze school buiten de boot.

Opbrengsten

Kwaliteitsaspect 8: Opbrengsten

***Toelichting:** Bij het kwaliteitsaspect opbrengsten wordt nagegaan of de prestaties van leerlingen ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de populatie leerlingen verwacht mag worden. Dit betreft zowel de eindexamenresultaten, alsook de beheersing van een aantal vaardigheden die voor maatschappelijk functioneren gewenst zijn. Daarnaast is er aandacht voor het interne rendement, met specifieke aandacht voor tussentijdse uitval. Ten slotte worden ook de uitstroom naar vervolgonderwijs en werkveld hierbij betrokken en het functioneren van de leerlingen in dat onderwijs en het werkveld.*

De kwaliteit van het aspect opbrengsten is voldoende.

De opbrengsten zijn, beoordeeld op grond van de kwaliteitskaarten van 2001, 2002 en 2003 voldoende. Dat neemt niet weg dat de inspectie ze in het licht van de kwaliteit van deze school niet bijzonder goed vindt.

De examenresultaten van het havo zijn nauwelijks verbeterd ten opzichte van het inspectieonderzoek van 1999 en liggen soms op, maar vaak ook onder het landelijk gemiddelde van vergelijkbare scholen. Die van het vwo liggen er gemiddeld iets boven.

Zouden met name de havo-leerlingen niet meer kunnen? Wellicht dat de opname van streefcijfers als onderdeel van verbeteractiviteiten een bijdrage kan leveren aan de verhoging van deze resultaten. Daarnaast is cohortonderzoek in relatie tot de aanname- en doorstroomnormen van belang evenals studie op een specifieke havo-didactiek.

Opvallend is dat de cijfers voor het schoolexamen bij diverse vakken op het vwo lager zijn dan die van het centraal examen. Zijn de docenten hier niet onnodig streng? Lage gemiddelde eindcijfers kunnen de toelatingskansen van leerlingen tot diverse vervolgstudies verminderen. Eveneens valt op dat op het St. Michaël College aanmerkelijk meer kandidaten kiezen voor het profiel Natuur- en Techniek dan landelijk op gelijksoortige scholen het geval is. Het rendement van zowel de onder- als de bovenbouw is voldoende, waarbij opnieuw het havo-rendement en de doorstroming aldaar zorg vraagt. De inspectie heeft bij dit onderzoek geen oordeel uitgesproken over de vraag hoe de leerlingen functioneren in hun vervolgopleiding. Landelijk zijn daarvoor ook nog maar in geringe mate meetinstrumenten en ijkpunten beschikbaar. Wij hebben aan de school gevraagd deze ontwikkeling in de komende jaren te volgen.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Naar aanleiding van dit PKO heeft de inspectie met de schoolleiding afgesproken dat

- het Schoolplan 2004-2008 medio mei 2004 in concept en per vóór het einde van dit schooljaar in haar definitieve versie aan de inspectie zal worden toegezonden;
- vanaf het schooljaar 2004-2005 in de Schoolgids gewezen wordt op de vrijwilligheid van de ouderbijdrage.

De bevindingen in dit PKO leiden tot de volgende conclusie over het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

Het volgende bezoek van de inspectie zal bestaan uit een **jaarlijks onderzoek**. Dit onderzoek zal plaatsvinden in **2005**.

Bij dat onderzoek zal specifiek aandacht worden besteed aan:

1. de prioriteiten in de ontwikkeling van de school volgens het beleidskader/schoolplan,
2. de opbrengsten (van met name het havo),
3. de nascholing van (beginnende) docenten en mentoren.

Een volgend **periodiek kwaliteitsonderzoek** (PKO) wordt vooralsnog gepland voor het voorjaar van **2008**.

BIJLAGE

Overzicht waardering indicatoren

Bij elk kwaliteitsaspect (hoofdstuk 2) zijn indicatoren geformuleerd. Deze bijlage geeft een overzicht van die indicatoren met de waardering die de inspectie daaraan heeft toegekend.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij.
5. Bij het domein 'Opbrengsten' is ook de categorie '5' (betekent 'geen waardering') toegevoegd. In sommige gevallen kan de inspectie hier namelijk geen gefundeerd oordeel geven.

Bij elk kwaliteitsaspect is een beslisregel geformuleerd. Deze beslisregel geeft aan welke indicatoren ten minste in voldoende mate van toepassing moeten zijn voor een waardering 'voldoende' voor het kwaliteitsaspect. Dit vormt de onderbouwing van het kwaliteitsprofiel van de school, zoals dat is gepresenteerd in hoofdstuk 2.

r.k. sg St. Michaëlcollege v atheneum en havo

Domein 'Zorg voor kwaliteit'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op het kwaliteitsaspect 'kwaliteitszorg' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Kwaliteitszorg	1	2	3	4
De school bewaakt systematisch de kwaliteit van het onderwijs en neemt maatregelen om de kwaliteit te behouden en zo nodig te verbeteren.			●	
1.1 De school heeft inzicht in de eigen uitgangssituatie.			●	
1.2 De school heeft haar doelen geformuleerd.			●	
1.3 De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten en van het onderwijs en leren.			●	
1.4 De school werkt gericht aan verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.			●	
1.5 De school legt verantwoording af aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
1.6 De zorg voor kwaliteit is systematisch.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicator 1.4 en twee van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Toetsing	1	2	3	4
De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing.			●	
2.1 De school waarborgt de kwaliteit van de schoolexamens.			●	
2.2 De school waarborgt de kwaliteit van de toetsen, testen en werkstukken.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: één van de twee indicatoren.				

Domein 'Onderwijs en leren'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op de kwaliteitsaspecten 'leerstofaanbod', 'onderwijsleerproces' en 'zorg en begeleiding' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
Het leerstofaanbod stelt leerlingen in staat zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs.			●	
3.1 Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt.			●	
3.2 De school voorziet in een breed aanbod gericht op de verwerving van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen.				●
3.3 Het leerstofaanbod vertoont samenhang.			●	
3.4 Het leerstofaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 3.1 en 3.4.				

Kwaliteitsaspect: Tijd	1	2	3	4
Leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.1 De school programmeert voldoende onderwijstijd.			●	
4.2 De leer- en studietijd is voor leerlingen voldoende om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.3 De tijd voor onderwijs en leren is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 4.1 en 4.2.				

Kwaliteitsaspect: Onderwijsleerproces	1	2	3	4
De onderwijsleersituaties bieden leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning voor het leren.			●	
5.1 De school zorgt voor een functionele en uitdagende leeromgeving.				
5.2 De onderwijsactiviteiten zijn gestructureerd en doelmatig.			●	
5.3 Leraren zorgen voor voldoende ondersteuning en uitdaging van de leerlingen.			●	
5.4 Leraren begeleiden op een systematische en stimulerende wijze onderwijsleerprocessen.			●	
5.5 Leerlingen zijn actief gericht op leren.			●	
5.6 Leraren volgen de vorderingen en ontwikkeling van hun leerlingen.			●	
5.7 Leraren zorgen ervoor dat het onderwijsleerproces is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 5.2, 5.3, en 5.6 en één van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Schoolklimaat				
	1	2	3	4
De school zorgt voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat.				●
6.1 Personeelsleden en leerlingen gaan op een positieve manier met elkaar om.				●
6.2 De school zorgt voor een aangename, motiverende omgeving voor leerlingen.				●
6.3 De school zorgt voor een aangename, stimulerende werkomgeving voor personeelsleden.			●	
6.4 De school stimuleert de betrokkenheid van ouders en verzorgers.				●
6.5 De school speelt een functionele rol binnen de lokale en regionale gemeenschap.			●	
6.6 De school zorgt voor veiligheid.				●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 6.1, 6.2 en 6.6 en één van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Zorg en begeleiding				
	1	2	3	4
De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.				●
7.1 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen.			●	
7.2 De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs, arbeid of beroep.			●	
7.3 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.				●
7.4 De school zorgt voor begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.			●	
7.5 De school betreft ouders/verzorgers bij de zorg en begeleiding van de leerlingen.				●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 7.2, 7.3 en 7.4.				

Domein 'Opbrengsten'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op het kwaliteitsaspect 'opbrengsten' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Opbrengsten	1	2	3	4	5
De prestaties van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht.			●		
8.1 De eindexamenresultaten liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.			●		
8.1P. De resultaten liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.					
8.2 De leerlingen beheersen aan het einde van de opleiding vaardigheden op een niveau dat mag worden verwacht.			●		
8.3 Leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting.			●		
8.4 Leerlingen vervolgen met succes hun schoolloopbaan.					●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 8.1 en 8.3.					